

Askerlik Kanundaki Son Değişiklikler Işığında, AİLE HEKİMLERİNE BİR ANGARYA DAHA

ASKERLİK MUAYENESİNİ YAPMAYA GÖREVLİ VE YETKİLİ HEKİM KİMDİR?

Bilindiği gibi, 1111 sayılı Askerlik Kanunda değişiklikler yapıldı.¹

Değişiklik sonrasında 1111 sayılı Askerlik Kanununun 14. Maddesi şu hali aldı;

“Yükümlülerin sağlık muayenelerinin yapılarak askerliğe elverişli olup olmadıkları, öğrenim durumları, meslekleri ve niteliklerinin belirlenmesi işlemine yoklama denir. Askerlik çağına gireceklerin kimlik bilgileri İçişleri Bakanlığınca her yıl ekim ayında Millî Savunma Bakanlığına bildirilir.

Askerlik çağına girenler ile bunlarla işleme tabi olanların yoklaması, her yıl 1 Ocak günü başlar ve o yıl askerlik çağına giren doğumluların silah altına alınacağı ilk celp ve sevk tarihinin bitimine kadar devam eder.

*Yükümlülerin sağlık muayeneleri Türk Silahlı Kuvvetleri sağlık yeteneğine ilişkin yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara göre yapılır. Bu muayeneler, askerlik şubesinin bulunduğu yerde **öncelikle varsa kayıtlı olduğu aile hekimi tarafından, yoksa en yakın resmi sivil sağlık kuruluşunda veya asker hastanelerinde tek tabip tarafından yapılır.** Aile hekimince veya resmi sivil sağlık kuruluşunca hakkında karar verilemeyenler en yakın asker hastanesine sevk edilirler.*

Yükümlüler hakkında ertesi yıla bırakma, sevk geciktirmesi veya askerliğe elverişli değildir kararlı sağlık raporlarını tanzim etmeye yetkili makam, asker hastanesi sağlık kurulusudur. Ancak, yatalaklar ile gözle görülür rahatsızlığı bulunanlar hakkında ertesi yıla bırakma, sevk geciktirmesi veya askerliğe elverişli değildir kararlı sağlık raporları, askerlik şubesi başkanı veya vekili ile mülki amirliklerce görevlendirilen resmi iki sivil (varsa biri aile hekimi) tabipten teşkil edilecek geçici sağlık kurulunca verilebilir. Geçici sağlık kurulunca karar verilemeyen yükümlüler askerlik şubelerince en yakın asker hastanesine sevk edilirler.

*Yoklama döneminde düzenlenen **her türlü sağlık kurulu raporu, Millî Savunma Bakanlığının onayını müteakip kesinleşir.***

*Aile hekimi, resmi sivil sağlık kuruluşu veya asker hastanelerinde bu madde kapsamında yapılacak sağlık muayenelerinden **herhangi bir ücret veya katkı payı alınmaz.***

Askere sevk edileceklerin sınıflandırma işlemleri, Millî Savunma Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara göre yapılır.”

1111 sayılı Kanunun değiştirilen 38. maddesine göre, yoklama kaçaklarının muayenesi de bu madde (14. Madde) esaslarına göre yürütülecektir. Bunlardan haklarında verilen sağlık kararına itiraz edenler yeniden muayeneye gönderilir.

DEĞERLENDİRME

1111 sayılı Askerlik Kanununda 03.06.2012 tarihinde yürürlüğe giren 6318 sayılı Kanunla yapılan değişiklik sonucunda; yükümlünün sağlık muayenesi askerlik

¹ 1111 sayılı Askerlik Kanunu'nda değişiklik yapan, 6318 sayılı Askerlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 03 Haziran 2012 tarih ve 28312 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girdi.

şubesinin bulunduğu yerde kendi aile hekiminin bulunması halinde, aile hekimi tarafından yapılacaktır.

Bu ibareden askerlik şubesinin bulunduğu yerde, kayıtlı olduğu aile hekiminin bulunmaması halinde, ASMLere “misafir” olarak başvurulacağı anlaşılmaktadır.

Oysa “askerliğe elverişli raporu” birinci basamak sağlık hizmeti değildir. Şimdiye kadar askeri hastaneler ve askeri doktorlar tarafından düzenlenen “elverişlilik” raporları da, aile hekimlerine yüklenerek, hem mevcut iş yükünü daha da arttırılmakta, hem de yeni bir angarya daha yüklenmektedir.

Üstelik Aile Sağlığı Merkezi şartlarında, Kanun ve Yönetmeliğinde yer alan tüm koşulları karşılamak ve kesin bir sonuca varmak da çok güçtür. Nitekim Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından hazırlanan “Askerlik Çağına Giren Yükümlülerin Sağlık Muayenesi Yapmakla Görevli Aile Hekimleri İle Sivil Tabipler İçin Hazırlanan Bilgi Broşürü” hekimlerce dikkat edilmesi gereken hususları sıralamaktadır!²

(1) Yoklaması yapılacak yükümlülerin müracaatlarında öncelikle nüfus cüzdanlarına bakılarak **kimlik bilgileri** karşılaştırılır.

(2) Yükümlülerin **boy ve kiloları** tespit edilerek, boy ve kilo ölçümleri yoklama belgesinin ilgili hanesine **elle yazılır**.

(3) Yoklaması yapılacakların **tam bir fizik muayenelerinin** yapılması gerekmektedir. Hekimlerce yükümlülerin genel fiziki durumları kontrol edilir varsa **uzuv eksikliği, ortopedik özrü, görme ve duyma bozuklukları, ameliyat izi, kesik, düztabanlık vb.** tespit edilecektir.

(4) Yoklaması yapılacak yükümlülerin **renk körü** olup olmadıkları kontrol edilir.

(5) Hekimler yükümlüler ile **mülakatta** bulunur varsa bunların **geçirilmiş** veya **kronik rahatsızlıkları**, sürekli kullandıkları **ilaçları, psikolojik rahatsızlıkları vb.** tespit edilmeye çalışılacak bunlardan ihtiyaç duyulanlar ayrıntılı muayene için asker hastanesine sevk edilecektir.

(6) Aile Hekimliği Bilgi Sistemi (AHBS)’nden yükümlülerin daha **önceden geçirilmiş rahatsızlıkları** ile **kullandığı ilaçları, psikolojik veya kronik rahatsızlıkları** almış oldukları **özürlü/ağır özürlü** raporları vb. **kayıtlarının kontrol edilmesi** sağlanacaktır.

(7) **Nabız sayılır, kan basıncı ölçülür.**

(8) **Soluk alma ve vermedeki** göğüs genişlikleri tespit edilir.

(9) Yükümlünün bildiği herhangi bir hastalık veya arzısı olup olmadığına ilişkin **beyanı** ile muayene sırasında herhangi bir **sağlık yakınması** bulunup bulunmadığına ilişkin tanzim edilmiş olan “Yükümlülere Yoklamalarda Uygulanacak Sağlık Durumu Hakkında Bilgi Formu” incelenir.

²http://www.google.com.tr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=7&cad=rja&ved=0CHUQFjAG&url=http%3A%2F%2Fwww.ailehekimihukuku.com%2Fuygulamalar%2Faskerlik_yoklamalari%2Fbilgi_notu_asker_yoklama.doc&ei=o9u0UPDfOYrf4QTzxoGYAQ&usg=AFQjCNEiu2HG4nT4rqlzw_6Iahi77Q2D-A&sig2=jXFyMn3_HReB_XOhMRalnw

(10) **Varsa** yükümlünün beyan ettiği hastalık veya arzasına ilişkin elinde mevcut bulunan **tıbbi belgeler** incelenir.”

Bir diğer problem “aile hekimin karar verememesi” haline ilişkindir. Bu halde yükümlü, *en yakın asker hastanesine sevk* edilecektir. Oysa asker hastanelerinin sayısı azdır. Bu nedenle düzenleme hem askerlik yükümlülerinin mağduriyetine, hem de aile hekimi ile karşı karşıya gelmesine yani hekime rapor düzenlemesi için ısrarcı olmasına, dolayısıyla bir dizi sıkıntıya neden olacaktır.

Keza *aile hekimleri ve en yakın resmi sivil sağlık kuruluşu* (devlet hastaneleri) “askerliğe elverişli raporu” verebilmekte, ancak “askerliğe elverişli değildir raporu” verememektedir. Dolayısıyla angarya kısmını aile hekimleri, “asıl” kısmını asker hastaneleri yapacaktır!!!!!! 07.10.2012

**İstanbul Tabip Odası
Hukuk Bürosu**